

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

Datum 09 mei 2014
Betreft Smart Industry: Dutch Industry fit for the future

Geachte Voorzitter,

Bijgaand ontvangt u ter informatie het rapport '*Smart Industry, Dutch industry fit for the future*'. Dit rapport is opgesteld door FME-CWM, TNO, de Kamer van Koophandel, VNO-NCW en mijn ministerie. Het rapport is op 7 april jl. tijdens de Hannover Messe aangeboden aan premier Rutte en mevrouw Wanka, minister van Onderwijs en Onderzoek van Duitsland.

Belang industrie voor de verdienkracht van Nederland

De industrie is van wezenlijk belang voor de verdienkracht van de Nederlandse economie. De industrie in Nederland is goed voor circa 13% van ons Bruto Binnenlands Product en circa 825.000 banen (ongeveer 10% van de werkzame beroepsbevolking). Houden we rekening met de onderlinge verwevenheid tussen de industrie en de dienstensector, dan zorgt de industrie direct en indirect zelfs voor meer dan 1,5 miljoen banen in Nederland. De Nederlandse industrie behoort tot de meest productieve ter wereld.¹ Dit komt mede doordat er veel in innovatie wordt geïnvesteerd: als we de industrie breed definiëren en alle topsectoren meerekenen, dan neemt de industrie 97% van de private R&D-uitgaven in Nederland voor zijn rekening. De innovatiekracht van de Nederlandse industrie leidt tot nieuwe verdienmodellen en oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen zoals duurzame energie, schoon drinkwater en voedselveiligheid: *Global challenges, Dutch solutions*.

ICT-ontwikkelingen veranderen de industrie in hoog tempo

Op veel (niche)markten nemen Nederlandse industriële bedrijven wereldwijd topposities in, of het nu gaat om high tech systemen en materialen, chemie, agri&food of andere (top)sectoren. Mede als gevolg van de snelle toename van mogelijkheden die de Informatie- en Communicatietechnologie (ICT) biedt, gaan de ontwikkelingen echter snel. Door nieuwe productietechnologieën en de verdere integratie van ICT in het hele proces van ontwerpen, fabriceren en distribueren, alsook in de producten zelf verandert de industrie radicaal. Machines onderling, producten en productiemiddelen raken meer en meer verbonden door middel van sensoren en door toepassing van het zogenaamde 'internet of things'.

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Topsectoren en
Industriebeleid

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk
DGBI-TOP / 14073154

Bijlage(n)
1

---

¹ Top 3 positie, cijfers EU KLEMS database

Belangrijk is ook dat hierdoor veel informatie en data worden verzameld die weer benut kunnen worden, bijvoorbeeld voor het verbeteren van productiemethoden en voor nieuwe verdienmodellen. Op de consumentenmarkt is dit zichtbaar in bijvoorbeeld auto's of de slimme thermostaat. In de fabriek gaat dit onder meer om robots, lopende banden en transportmiddelen.

Rapport 'Smart Industry: Dutch industry fit for the future'

Bovengenoemde ontwikkelingen worden in Duitsland getypeerd als de vierde industriële revolutie ('industrie 4.0') en het thema is onderdeel van het Duitse industriebeleid. FME-CWM, TNO, de Kamer van Koophandel, VNO-NCW en mijn ministerie hebben eind vorig jaar besloten om in kaart te brengen wat deze ontwikkelingen voor Nederland betekenen. Het voorliggende rapport stelt dat Nederland onder andere door een unieke combinatie van high-tech industrie, ICT, logistiek, dienstverlening en de creatieve sector goed kan inspelen op de kansen die *smart industry* biedt. Door als industrie, kennisinstellingen en overheid gezamenlijk de handschoen op te pakken kunnen die kansen verzilverd worden. Zo versterken we onze economie. Dat levert welvaart en werkgelegenheid op.

Het rapport stelt dat de volgende vier onderwerpen cruciaal zijn om de kansen van *smart industry* te benutten:

- **New business:** Versneld ontwikkelen en toepassen van nieuwe producten, technologieën en businessmodellen op basis van reeds beschikbare kennis.
- **New knowledge:** Bevordering van cross-sectorale kennisontwikkeling en -overdracht.
- **New skills:** Meer en andere kennis en vaardigheden van de werknemers.
- **Supporting policies:** Het scheppen van de juiste randvoorwaarden voor *smart industry* zoals een excellente ICT infrastructuur.

Actie-agenda

Inmiddels heb ik mevrouw Ineke Dezentjé Hamming (voorzitter FME-CWM) gevraagd om een team te leiden met vertegenwoordigers van bedrijven, kennisinstellingen en overheid dat het rapport uitwerkt in een concrete actieagenda. Deze agenda zal in de tweede helft van dit jaar gereed zijn en vormt een verdieping van het topsectorenbeleid en de daaraan gekoppelde ICT-agenda. De agenda zal onder andere ingaan op nieuwe businessmodellen, R&D, scholing en de randvoorwaarden die de overheid kan stellen om de transitie naar een *smart industry* te ondersteunen.

(w.g.) H.G.J. Kamp
Minister van Economische Zaken